

[Nymann]

vet, give det så gode forhold, at det vil sætte flere mennesker i arbejde. Det er den eneste mulighed, vi har på længere sigt. Det er muligt, vi kan fortsætte vor låntagning i udlandet nogle år endnu, men jeg vil gerne vide, hvad der skal danne baggrunden for vor levestandard, den dag det er forbi.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Der har været forskellige bemærkninger om det vanskelige ved, at forslaget henvises til et enkelt udvalg, men det er jo det eneste, vi kan gøre, og da forslagsstillernes hovedsigte er øget beskæftigelse, må det være rigtigt at henvise forslaget til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om arbejdsløshedsunderstøttelse til selvstændige erhvervsdrivendes ægtefæller [af Melchior (CD) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 71. Fremsat 6/2 79).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Auken):

Forslaget fra centrum-demokraterne går ud på, at der administrativt sker en ophævelse af den særlige 130 dages bestemmelse for selvstændige erhvervsdrivendes ægtefællers ret til understøttelse. Baggrunden for den særlige 130 dages regel, der jo går ud på, at man for fortsat at kunne få udbetalt dagpenge som ægtefælle til en selvstændig erhvervsdrivende, eller hvis man som lønmodtager har selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse, inden for de sidste 18 måneder har

haft sammenlagt mindst 130 dages beskæftigelse, er oprindeligt en række kontrolsynspunkter med hensyn til denne særlige gruppe arbejdssøgende.

Jeg har over for folketinget givet udtryk for, at det uanset disse kontrolsynspunkter ikke forekommer rimeligt i dag at opretholde denne forskelsbehandling af arbejdssøgende, der er gift med selvstændige erhvervsdrivende, i forhold til andre arbejdssøgende. Derfor har jeg i folketinget over for folketingets arbejdsmarkedsudvalg og over for offentligheden givet udtryk for en positiv vilje til at prøve at medvirke til at løse dette problem for disse mennesker, og jeg er indstillet på i forbindelse med udvalgsarbejdet angående regeringens lovforslag at drøfte mulighederne for at skabe den tilstrækkelige økonomi til at ophæve denne bestemmelse. Det er nemlig ikke gratis at ophæve den særlige 130 dages bestemmelse, og derfor må det være en forudsætning, hvis det økonomiske grundlag, vi i øvrigt arbejder ud fra, skal opretholdes, at vi i drøftelserne i arbejdsmarkedsudvalget med partiernes repræsentanter finder mulighed for at skabe den fornødne økonomiske basis for en ophævelse af 130 dages reglen.

Taanquist (S):

Vi er ikke helt uenige med forslagsstillerne, og vi har også selv diskuteret, om ikke det er på tide at afskaffe den regel, der stiller personer, der er gift med en selvstændig, ringere end andre arbejdsløshedsforsikrede.

Vi har dog fundet, at det af økonomiske grunde ikke er muligt at gennemføre forslaget for tiden. Bestemmelsen har ikke, som der står i bemærkningerne, noget at gøre med, at ægtefællens selverhverv skulle være særlig indbringende. Baggrunden for reglen er udelukkende et spørgsmål om, at det nu engang er muligt for nogle at gøre sig nyttige i en ægtefælles selvstændige virksomhed under en arbejdsløshedsperiode, og at det kan være vanskeligt at kontrollere omfanget af den indsats, der ydes i en ægtefælles virksomhed.

Vi er forholdsvis positive over for forslaget, men vi finder ikke, at der for tiden er mulighed for at gennemføre det.

Nymann (FP):

[Nymann]

Det er rigtigt, at der med den eksisterende lovgivning finder en udtalt diskriminering sted af ægtefællerne i det private erhvervsliv. Baggrunden for lovgivningen og de for sent udsendte cirkulærer har for det første været, at man uden videre går ud fra, at den selvstændige næringsdrivende har en ordentlig og god indtægt. Det må for længst være et forældet begreb og et led i den modvilje, man fra visse sider har mod det selvstændige erhverv, eller måske bedre sagt det odieuse skær, man fra mange venstrepartier søger at klandre erhvervslivet med ved misbrug af ordet profit, der efterhånden er blevet det legaliserede nøgleord for tyveri fra lønmodtagerne.

Sandheden er jo, at masser af små købmænd, grønthandlere o. lign. har en 12 timers arbejdsdag, men alligevel ikke kan slæbe sig op på den indtægt, en specialarbejder har. At der så er nogle overlægefruer eller direktørfruer, der af menneskelige grunde har taget et job, måske ganske enkelt for at få kontakt med andre i stedet for at leve en isoleret tilværelse hjemme, betyder ikke noget, og det bør være en privatsag. Men disse nyder jo alle de fordele, der er for de lønede i hele socialsystemet. En anden grund til skævhed i lovgivningen er naturligvis, at man frygter, at den udegående ægtefælle, der måske bliver arbejdsløs, under en eller anden form skal hjælpe sin hjemmearbejdende ægtefælle og samtidig hæve understøttelse. Det er selvfølgelig ikke tilladt, dersom den pågældende skal overholde loven, men det er ikke os bekendt, at de erhvervsdrivende er mere uhæderlige end lønmodtagerne, og derfor synes vi ikke, at der bør være større kontrolforanstaltninger.

Jeg kender adskillige småhandlere, for hvem det er strengt nødvendigt, at den ene arbejder i en anden virksomhed. Jeg kender tillige husmænd og mindre landbrugere, hvor det samme ikke alene er ønskeligt, men også i mange, mange tilfælde har været nødvendigt, for at de kan holde deres levestandard.

Så længe vi har en arbejdsløshedslovgivning som den, vi har nu, selv om den langt fra fungerer tilfredsstillende, må vi vel alle være enige om, at alle bør være stillet lige. Det burde også være et socialdemokratisk synspunkt. Så længe vi ikke har et blandet behovskriterium i vor arbejdsløshedslovgivning eller tager begrebet husstandsindtægt

med i billedet, har jeg svært ved at se forskel på, om det er overlægens eller kontorchefens kone, der arbejder ude, eller det er den lille erhvervsdrivendes ægtefælle. I de fleste tilfælde er det denne, der trænger til støtte fra samfundet.

Fremskridtspartiet ser i øjnene, at understøttelse kan misbruges, og at den store understøttelse efterhånden ligefrem er blevet undergravende for incitamentet for mange til at søge arbejde: man vil hellere gå inden for systemet; dér ved man, hvad man har.

Så længe vi har en sådan lovgivning, må den støtte, der ydes, være så retfærdig som muligt. Vi mener derfor, at vi bør se positivt på forslaget. Vi vil selvfølgelig med sædvanlig mistro til økonomi undersøge de økonomiske sider af sagen, og vi vil selvfølgelig også have de eventuelle merudgifter beregnet, men i det store og hele mener vi, der er meget sympatisk i det fremsatte forslag.

Holm (V):

Der er ingen tvivl om, at den gældende administration af reglerne i lov om arbejdsløshedsforsikring meget langt er forældet, når det drejer sig om dagpengereetten for selvstændiges ægtefæller. Den tid er ovre, da man kan gå ud fra, at der uden videre står en arbejdsplads åben i ægtefællens virksomhed, og dertil kommer, at den pågældende så ofte vil mangle de fornødne faglige kvalifikationer.

Vi er fra venstres side positive over for afskaffelse af den såkaldte 130 dages regel, og havde det ikke været for økonomien i forslaget, havde det vel også været med i den pakkeløsning, som regeringen i øjeblikket har til behandling her i tinget.

Jeg bliver derfor nødt til at afvise forslaget på nuværende tidspunkt, og i den forbindelse må jeg også bebrejde forslagsstillerne, at de har fremsat forslaget uden skelen til omkostningerne. Jeg forstår, at centrumdemokraterne er på linje med regeringspartierne i den økonomiske politik, og det skal understreges, at omkostningskrævende forslag kræver en anvisning af de fornødne midler.

Jeg skal også nævne, at selv om venstre finder de gældende regler forældede, er der uløste problemer med hensyn til kontrollen,

[Holm]

bl. a. af at stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

På venstres vegne kan jeg give tilsagn om, at vi vil arbejde for at få 130 dages reglen afskaffet, så snart der er økonomisk mulighed derfor.

Grethe Fenger Møller (KF):

Fra konservativ side kan vi helhjertet støtte dette forslag fra CD.

Centrum-demokraterne forsøger med dette lovforslag at rette op på en skævhed i loven om dagpengeordningerne, og der er heller ikke for det konservative folkeparti nogen tvivl om, at den medhjælpende ægtefælle i mange år er blevet forskelsbehandlet i forhold til andre lønmodtagere; dette gælder som bekendt især inden for skattelovgivningen, hvor der er mange problemer tilbage for os at løse nu, før vi kan sige, der er tale om en reel ligestilling. Derfor er der al mulig grund til at være glad for, at CD er kommet med dette forslag.

Det drejer sig om, således som det også anføres i bemærkningerne til forslaget, at der er en grov diskrimination over for de medhjælpende ægtefæller, der tilfældigvis er gift med en selvstændig erhvervsdrivende, således at der sker en begrænsning i dagpengeretten, som ikke ville være sket, hvis éns ægtefælle havde været ansat i den private eller den offentlige sektor. Det finder vi er ganske urimeligt; det, der må være afgørende, er den enkelte lønmodtagers egne forhold. Men når man har denne regel, er der vel også en begrundelse for den, og begrundelsen er vel den, at man har ment, det ville være vanskeligt at føre kontrol med den medhjælpende ægtefælle, og at man ligesom har haft tiltro til, at når en lønmodtager mistede sit arbejde og ægtefællen var selvstændig erhvervsdrivende, gik denne person automatisk over og hjalp til i ægtefællens virksomhed, hvorefter man vurderede deres arbejdsindsats i fællesskab og ikke det efter min mening rigtige, nemlig at vurdere den enkeltes arbejdsindsats, betale den for hvert enkelt menneske, hvad enten det gælder med hensyn til beregningen af dagpenge, eller det gælder med hensyn til skatteberegningen.

Det er dog på nogle områder trinvis lykkedes at få skabt mere lighed mellem medhjælpende ægtefæller og andre lønmodtagere, og

det er endda lykkedes at få begrebet ægtefælle indført i stedet for det gængse udtryk »medhjælpende hustru«, og det er da i hvert fald positivt. Men der mangler altså et langt stykke vej endnu i en ligestilling på dette område, og derfor ser vi i det konservative folkeparti med meget stor sympati på dette forslag for at komme videre.

Vi vil i arbejdsmarkedsudvalget være meget positive og håber, at det vil lykkes at få afskaffet denne forskelsbehandling, som vi finder er ganske urimelig.

Arbejdsministeren (Auken):

Dette kun til orientering for ikke at få vores debat ind på et forkert spor i dag: dette forslag har ingen forbindelse med medhjælpende ægtefæller. Det drejer sig om ægtefæller til selvstændige erhvervsdrivende, som er lønmodtagere på lige fod med andre lønmodtagere.

(Kort bemærkning).

Grethe Fenger Møller (KF):

Det er da ganske rigtigt, men når en lønmodtager mister sit arbejde og oppebærer dagpenge og vedkommende lønmodtager er gift med en selvstændig erhvervsdrivende, opstår problemerne, fordi man betragter den pågældende på en anden måde, hvis vedkommende er gift med en selvstændig erhvervsdrivende, end hvis vedkommende er gift med en privat ansat eller offentligt ansat funktionær. Det er derved, man i henhold til gældende lovgivning simpelt hen bedømmer vedkommende som en slags i praksis medhjælpende ægtefælle. Det er på den måde, denne forskelsbehandling opstår, og den ønsker vi altså afskaffet.

Ole Henriksen (SF):

SF har sympati for dette forslag; vi mener principielt, at der skal være ligestilling i al lovgivning imellem de grupper, som lovgivningen omhandler, det være sig inden for dagpengeområdet, arbejdsløshedsunderstøttelse, skatter og i øvrigt også indkomster. Ligesom der er mange andre steder i A-kasselovene, er der her helt klart en uretfærdighed, som vi gerne vil medvirke til at rette, men det havde nok tjent centrumdemokraterne til ære, hvis de havde taget de

[Ole Henriksen]

øvrige uretfærdigheder i den eksisterende lovgivning med og prøvet at få rettet dem. Nu har hr. Melchior her i dagens løb ligesom prøvet at lave lidt clearing i retning af, at hvis vi var venlige her, ville han også være venlig; vi vil ikke cleare, men vi vil helt klart støtte det, når man vil have ryddet disse uretfærdigheder til side.

Jeg har forstået på debatten, at arbejdsministeren har den samme sympati over for dette forslag. Det siges også, ligesom det er sagt fra venstres ordfører, at det koster penge at ændre denne regel, så selvstændiges ægtefæller kommer på lige fod med andre lønmodtagere. Jeg er ikke helt klar over, hvad det vil koste, og hvis arbejdsministeren er i stand til at sige det, vil jeg være glad for det, for jeg tror ikke, det er så voldsomt mange penge, det drejer sig om.

Desværre var socialdemokratiets og venstres ordførere ikke så positivt stemt over for forslaget, og når arbejdsministeren er det, kunne det jo være, at der var, jeg vil ikke sige ligefrem en sprængning på vej i regeringen på dette spørgsmål, men det kunne jo være, man under udvalgsarbejdet kunne få et udspil fra arbejdsministeren, som kunne løse dette problem, og skulle det komme dertil, vil vi altså gerne medvirke til forslagets gennemførelse.

Jørgen Jensen (DKP):

Vi er også positivt indstillet over for forslaget. I det hele taget er vi imod, at man ved tidsbegrænsninger forsøger at hindre misbrug af arbejdsløshedslovgivningen. Det gælder denne tidsbegrænsning, som det gælder 26 ugers reglen eller andre tidsbegrænsninger, der har været. Det er forsøg på at løse problemet på en forkert måde. Vi ser de problemer, der er. Det er rigtigt, som fru Grethe Fenger Møller sagde, at en af årsagerne til, at de er der, netop er, at folk ikke bliver medhjælpende, men hjælper med i private forretninger, når de går ledige. Det må man ikke; man skal være passiv, for ellers er man ikke til rådighed. Men vi synes, det er en forkert måde at løse problemet på at sætte en tidsbegrænsning, for den rammer skævt og uretfærdigt. Derfor er vi positivt indstillet over for dette forslag. Vi kan ærlig talt ikke acceptere påstanden om, at der ikke er penge til det, og selv om vi mener, der er andre

områder, som er mere nødvendige end lige dette, skal det ikke forhindre os i at støtte forslaget.

Bolvig (RV):

Jeg har ved flere lejligheder haft debatter med arbejdsministeren om spørgsmålet om dagpenge til personer, hvis ægtefælle er selvstændig erhvervsdrivende. Jeg mener egentlig at have fået en slags tilsagn om, at den hidtidige diskriminerende praksis ville blive ophævet. Er det regeringsdannelsen, der har hindret en opfyldelse af løfterne, eller hvad? Men i hvert fald bedre sent end aldrig.

Jeg bebudede ved behandlingen af lovfor-slag nr. L 150, at det radikale venstre ville stille ændringsforslag til lovforslaget. Vi har stillet et sådant til lovens § 58, der fratager arbejdsdirektøren bemyndigelsen til at fastsætte særregler, herunder den såkaldte 130 dages regel. Vi er derfor selvsagt positive over for det foreliggende forslag og er glade for det fornyede tilsagn fra arbejdsministeren om muligt at fjerne den uforståelige diskrimination.

Til hr. Holm, der rettede bebrejdelser mod centrum-demokraterne, vil jeg sige: det radikale venstre og – er jeg sikker på – CD vil gerne medvirke til at finde de vel omkring 70 mill. kr., det drejer sig om, for vi kan simpelt hen ikke være bekendt at fortsætte med de gældende regler.

Honoré (KrF):

Kristeligt folkeparti kan støtte centrumdemokraternes forslag. Vi finder ikke, at der er nogen afgørende grunde for den grove diskriminering, der finder sted med hensyn til arbejdsløshedsunderstøttelse, når det gælder kategorien ægtefæller til selvstændige erhvervsdrivende.

Mølgaard (DR):

Harmonien synes at brede sig igen: det lader til, at der er enighed mellem kommunisterne og kristeligt folkeparti om, at der i denne sag ikke er nogen særlig hund begravet. Jeg vil da også gerne uden forbehold takke forslagsstillerne for det initiativ, de har taget. I retsforbundet betragter vi forslaget som et forslag om øget ligestilling i samfundet, et forslag om at øve ret over for personer, der er gift med selvstændige næringsdri-

[Mølgaard]

vende. Det turde fortjene tilslutning, og vi er som udgangspunkt til sinds at være med dertil.

At der kan opstå nogle utilsigtede muligheder for systemmisbrug, er uomtvisteligt, og mulighederne for at minimere sådanne må vi se at få afklaret under det forestående udvalgsarbejde. At dette forslag langtfra tager højde for alle de uligestillinger, vi har mellem forskellige personkategorier her i samfundet, er lige så indlysende. Der er masser af andre skævheder i samfundet, som bør rettes op, også isolerede i relation til arbejdsløshedsunderstøttelsen, men det skal ikke få os i retsforbundet til ikke at anerkende, at dette forslag er et forslag om at nedbryde nogle urimelige uligheder. Retsforbundet er et ligeretsparti, og vi vil arbejde for ethvert fremskridt for borgernes ligeret, stort eller lille. Det skulle glæde os at få støtte fra forslagsstillerne også på andre områder til også videregående ligeretsfremskridt.

Kurt Hansen (VS):

VS kan også gå ind for principperne i dette forslag fra centrum-demokraterne. Vi mener, at der på mange felter i dag sker en diskriminering af de folk, som centrum-demokraterne prøver at stille bedre og lige stille med en række øvrige folk på arbejdsmarkedet. Det må generelt set betragtes som en rimelighed at gennemføre dette forslag.

Vi mener på den anden side, at der kan være nogle situationer, hvor en gennemførelse af forslaget, som det foreligger, vil give nogle utilsigtede virkninger, der er af manipulatorisk art, således at man, når man er arbejdsløs, kan gå hjem og tage arbejde i sin ægtefælles virksomhed. Det er jo netop ikke det, der er meningen med at gennemføre sådan en ligestillingsforanstaltning.

I forbindelse med, at der har været talt en del om økonomi under denne debat, vil jeg gerne stille arbejdsministeren følgende spørgsmål: kan arbejdsministeren garantere, at de ca. 70 mill. kr.–72 mill. kr., som det vil koste at gennemføre denne foranstaltning, ikke skal hentes ved, at der gennemføres begrænsninger i arbejdsløshedsloven til ugunst for en række andre, som er arbejdsløse og i øvrigt har indtægter fra denne lovgivning?

Melchior (CD):

I betragtning af min rygs og min stemmes tilstand burde jeg skrive et takkebrev, fotokopiere det og sende det rundt til de mange ordførere samt selvfølgelig til ministeren, som har taget så venligt mod dette forslag. Det er jo dejligt, når en enkel, praktisk, men ikke helt ligegyldig ting kan få stort set almen tilslutning. Vi kan kun sige, at vi altså har været så heldige at blive opmærksomme på noget, som andre ikke har været så heldige at blive opmærksomme på. Jeg skal kun love, at vi i samme ånd, som det er tilsagt af et flertal her, vil være med til at kulegrave problemet – selvfølgelig skal der ikke være noget manipulatorisk i det, som hr. Kurt Hansen sagde, så vidt sådan noget kan undgås gennem paragraffer – og vi vil selvfølgelig også gerne være med til at finde pengene.

Vi kunne godt ved en opringning til arbejdsministeren eller nogle af hans dygtige medarbejdere have fået et bud på, hvor meget det drejer sig om i penge. Vi havde kun en fornemmelse af det, og vi er lidt i tvivl om, hvor kvalificeret sådan et skøn er.

Jeg er godt nok vidende om, at der, når man udfylder visse blanketter over for A-kassen, er en rubrik, der hedder, om ægtefællen har selverhverv, og det blev jo bemærket af en dame, der besøgte arbejdsministeren for nylig, jeg tror den 8. marts. Vort forslag er imidlertid indleveret allerede inden 1. februar, så det er altså ikke inspireret af den dame, men hun skal have ros alligevel. Hun er fra Fyn, og arbejdsministeren har, efter hvad hun har fortalt, taget pænt imod hende. Hun har altså nægtet at udfylde denne rubrik på den pågældende talon.

I udvalget vil vi gerne have undersøgt, hvor sikkert man ved, hvad beløbet er. Jeg har hørt tal på 50 mill. kr., og jeg har i dag hørt et tal på 70 mill. kr.

I den anledning vil jeg sige noget til de medlemmer, der har opholdt sig ved dette, især til hr. Holm, som sagde, at CD har fremsat et sådant forslag uden skelen til omkostningerne. Jeg vil ikke bebrejde hr. Holm, at han siger sådan, for der står faktisk ikke noget om omkostningerne i bemærkningerne – det er korrekt. Det er imidlertid med flid, for da vi ved, det er inden for det overkommelige, føler vi, at det er så underordnet, at vi bare ville have et pålæg til ministeren om at finde ud af det, selvfølgelig i samarbejde med udvalget og med de bevilgende myndig-

[Melchior]

heder her i tinget. Det er vi overbevist om at man kan.

Jeg ved ikke, om hr. Holm, hvis der i dag ikke var lige løn for lige arbejde mellem mænd og kvinder – en opretning, som ikke har kunnet finde sted uden betydelige økonomiske besværligheder af meget alvorlig art også for det samlede samfund – så ikke ville være gået ind for, at den diskriminering var af en sådan art, at man ikke kan leve med den, men må bekvemme sig til at finde et eller andet tempo til at bringe den ud af verden. De halvhundrede millioner kroner, det her drejer sig om, kan ikke være nogen hurdle.

I øvrigt er jeg skuffet over hr. Holms brug af ordet »afvise« om forslaget; en lignende gløse forekom ikke i den socialdemokratiske ordførers tale og slet ikke i ministerens svar-tale; jeg tror, at hr. Holm må tale med sin gruppe én gang til. Jeg er meget skuffet over den udtalelse, for jeg har sådan et dejligt samarbejde med hr. Holm i arbejdsmarkeds-spørgsmål, og da vi begge er interesserede i at fortsætte det, synes jeg ikke, hr. Holm behøver faktisk helt alene af alle ordførere at sige »afvise«. Jeg ved godt, at talen sluttede med, at når pengene kan skaffes, vil man godt være med, men jeg er glad for, at hr. Holm har meldt sig til anden runde, så han kan æde ordet »afvise« i sig igen.

Bortset fra det vil jeg altså takke hele vejen rundt. Hr. Nymann sagde meget rigtigt, at der er tale om en diskriminering. Fru Grethe Fenger Møller var enormt positiv. Hr. Ole Henriksen og vistnok også hr. Mølgaard talte om, at der fandtes flere uretfærdigheder af lignende art, og så forventede man vor positive medvirken til at afskaffe dem. Det kan jeg i princippet selvfølgelig tilsige, bortset fra at vi må gøre opmærksomme på tingene, før vi kan medvirke og tage endelig stilling, men det er absolut vor mening, at tilsvarende ting må udryddes; vi kan simpelt hen ikke være det bekendt.

Hr. Bolvig ville også være med til at finde pengene.

Må jeg slutte med at sige, at jeg er glad for, at ministeren talte om lovforslag nr. L 150, for det kan da godt være, det skal bringes med ind, når og hvis vi er mange, der finder hinanden vedrørende denne omfattende lov. Jeg vil bare driste mig til at forudskikke den bemærkning, at vi altså ikke me-

ner, vi bør betale med indrømmelser over for andre punkter i lovforslag nr. L 150, som vi måtte være imod, fordi ministeren her vil gå med til noget, som han i forvejen er positiv over for, og jeg ved – jeg har et udklip om det – at ledende folk inden for HK og inden for A-kassernes Samvirke har udtalt sig meget, meget stærkt til gunst for dette forslag. Disse udklip er fra forrige uge, og vi kendte dem altså ikke, da vi fremsatte forslaget.

Jeg glæder mig til samarbejdet om denne ikke særlig besværlige sag; selvfølgelig skal vi gøre de indrømmelser, der er nødvendige for at tilvejebringe de nødvendige penge.

Holm (V):

Jeg skal gøre den bemærkning til hr. Melchior, at jeg, så vidt jeg erindrer min ordførertale, sagde »afvise på nuværende tidspunkt«, og det mener jeg er udtryk for en redelighed, for det var en meget stor velvilje til at arbejde for at få lovforslaget gennemført, men vi kan ikke i den nuværende situation, med den finanslov, vi har, finde midler til at gennemføre lovforslaget. Jeg kunne måske så have valgt andre ord, men det drejer sig om et beløb på omkring 50 mill. kr., og det kan vi bare ikke tage ud af den blå luft. Derfor har jeg bebrejdet forslagsstillerne, at man fremsætter et forslag uden at anvise, hvor man kan tage midlerne fra. Hensigten med at løse det kan vi alle have, og den har vi i allerhøjeste grad. Mit opdrag fra gruppen var at være yderst positiv, og det mener jeg også jeg var, men jeg mener også, det er redeligt at sige, at vi på nuværende tidspunkt ikke kan stemme for forslaget, fordi det vil betyde en merudgift på 50 mill. kr.

Nymann (FP):

Jeg synes, det er et nobelt forslag, og jeg mener faktisk, man bør støtte det. Men nu er det jo engang sådan, at det koster penge, og det er da klart, at når grupper i vort samfund – fagforeninger og arbejdsløshedskasser – har fået monopol på at dele enorme summer af statsindtægterne ud igennem understøttelser, vil de naturligvis ikke have flere end højst nødvendigt ind at kæmpe om de efterhånden sparsomme midler, der er tilbage. Derfor er alene det at begrænse den gruppe, som kan få adgang til statskassen, et ganske enormt problem i sig selv. For når denne gruppe har

[Nymann]

fået lov, får en anden gruppe også lov, og når efterhånden alle har fået lov, er det blevet så udvandet, at man slet ikke kan holde styr på det.

Jeg ved, at arbejdsministeren nu kæmper en brav kamp for at klandre de mennesker, der har halvtidsarbejde: de skal stille med sedler, og jeg ved ikke, om de skal være rødhårede, men i alle tilfælde skal der sættes mærker på dem, hvis de ikke lige passer ind i systemet, og hvis vi bare kan holde nogle ude af systemet her, kan vi måske slække lidt andre steder. Det er klart, der skal kastes grus i maskineriet, for nu fattes der penge. Får vi flere ind, der har adgang til kasserne, må vi i endnu højere grad blackmaile andre. Derfor er det et problem i sig selv at begrænse adgangen til så få, til de traditionelt og politisk rigtige, som overhovedet muligt.

Arbejdsministeren (Auken):

Hr. Kurt Hansen har alligevel fundet sin overmand her i folketinget i med få sætninger at sige så meget, jeg er uenig i, som det, hr. Nymann nu her præsterede. Desværre var der ikke hoved eller hale skabt i den argumentation, vi blev præsenteret for. Først forstod jeg det var noget med, at arbejdsløshedskasserne var imod ophævelsen af 130 dages reglen, fordi det ikke var den rigtige kategori arbejdssøgende, fordi det havde noget med selvstændige erhvervsdrivende at gøre. Der er forholdet jo det modsatte, nemlig at det er Arbejdsløshedskassernes Samvirke, der har presset på, hvorimod Dansk Arbejdsgiverforening af kontrolmæssige grunde har været stærkt betænkelig ved at ophæve reglen.

Derefter gik hr. Nymann hr. Kurt Hansen og organisationen mod overgreb mod de arbejdsløse i bedene og begyndte på et fuldstændig urimeligt grundlag at angribe lovforslag nr. L 150's hensigter vedrørende frigørelsesattester for mennesker, der oppebærer supplerende dagpenge. Jeg tror, hr. Nymann skulle prøve at sætte sig ind i disse alvorlige problemer, før han fremkom med så lemfældige udtalelser som dem, vi blev præsenteret for for lidt siden fra hr. Nymanns side.

Det undrede mig egentlig lidt, at hr. Nymann ikke sagde, at fremskridtspartiet allerede ved sine ændringsforslag til finansloven for længst har løst det problem, som

centrum-demokraterne, jeg og mange andre har peget på er et problem for ægtefæller til selvstændige erhvervsdrivende. Jeg tænker selvfølgelig her på forslaget om, at alle skal miste deres arbejdsløshedsdagpenge efter 6 måneder. Det løser jo med ét slag genialt 130 dages problemet: hvis alle mennesker mister deres understøttelse efter 6 måneders ledighed, er der ikke noget problem med 130 dages reglen. Det ville da have været langt mere rimeligt, om hr. Nymann havde gjort reklame for denne enkle og, skal vi sige generelle løsning ikke bare på 130 dages problemet, men på en masse andre problemer, herunder også nogle økonomiske problemer for statskassen, i stedet for at fremføre urimelige angreb mod mig og mod et lovforslag, som slet ikke er til behandling her i dag.

Endelig synes jeg også, det virker ejendommeligt, at hr. Nymann nu går ind i denne argumentation, på baggrund af at fremskridtspartiet jo gang efter gang har udtalt, at de mange mennesker, der fik udbetalt dagpenge, slet ikke reelt stod til rådighed for arbejdsmarkedet, ikke reelt var interesserede i at få arbejde. Jeg kan altså ikke få sammenhæng mellem den argumentation, vi netop har fået præsenteret fra hr. Nymanns side, og det, vi normalt hører fra fremskridtspartiet vedrørende de arbejdsløses forhold.

(Kort bemærkning).

Nymann (FP):

Jeg konstaterede, at arbejdsministeren var lidt bestemt i sin stemmeføring, og det glæder mig. Det er muligt, jeg har taget fejl, og jeg er da ikke større, end at jeg til enhver tid vil undskylde, hvis jeg har taget fejl, men der er ligesom noget i mig, der siger, at det, jeg siger, er rigtigt. Men det skulle selvfølgelig glæde mig, om arbejdsministeren i sine gerninger fremover vil vise, at jeg har taget fejl. Vi får jo se, som arbejdsministeren eller jeg har ret, men jeg tror, at arbejdsministeren vil gå imod forslaget, og at mange af de grunde, jeg har fremført, vil være medvirkende til, at arbejdsministeren gør det.

Kurt Hansen (VS):

Nu er arbejdsministeren kendt som en meget vittig minister og derudover til tider også en stor demagog. Hvis man ser dette i sammenhæng med, at ministeren i denne rege-

[Kurt Hansen]

ring har sine specielle problemer, kan jeg godt forstå, at ministeren har behov for at snakke problemerne bort og begynde at drage sammenligninger mellem VS og fremskridtspartiet. Det tager jeg nu ganske roligt, for jeg mener, at de forskellige initiativer, der er taget fra disse to partiers side, klart afslører, hvad det er, vi vil hver især, og at det er noget aldeles forskelligt.

Så stillede jeg arbejdsministeren det spørgsmål, om han ville garantere, at en gennemførelse af dette forslag ikke ville betyde, at der blev skåret ned andre steder i arbejdsløshedslovgivningen. Det ville jeg sådan set gerne have et svar på, for vi ved jo alle sammen – det bør vi i hvert fald gøre os klart – at dette forslag vil blive gennemført snarest. Jeg tror, det vil blive gennemført i år, og derfor er det et aldeles relevant spørgsmål at stille arbejdsministeren: vil arbejdsministeren allerede på nuværende tidspunkt garantere, at en gennemførelse af dette forslag, som vel betyder en meromkostning ikke bare på de 50 mill. kr., men på omkring 70–72 mill. kr., hvis jeg har læst papirerne rigtigt, ikke vil medføre nedskæringer, restriktioner etc. i den øvrige del af arbejdsløshedslovgivningen?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om begrænsning af overarbejde og om afspadsering [af Ole Henriksen (SF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 91. Fremsat 13/2 79).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Auken):

Spørgsmålet om en lovgivning eller andre forslag til begrænsning og afspadsering af overarbejde har hele tiden været blandt de spørgsmål, som regeringen giver prioritet i forsøget på også her at finde et bidrag til nedbringelse af arbejdsløsheden. Jeg henviser herved bl. a. til regeringens tiltrædelseserklæring, til regeringens lovgivningsprogram og til mine tidligere udtalelser her i folketinget, senest den 31. januar i år på et spørgsmål fra hr. Bolvig.

Arbejdet med en begrænsning af overarbejde kom et stort skridt videre, da udvalget af 1977 om fordeling af arbejdet i sidste halvdel af januar måned i år afgav en rapport om overarbejdsproblemet til mig. Det gav dog sig selv, at et lovforslag ikke ville kunne fremsættes inden den 1. februar med den korte tidsfrist, der var til rådighed.

Siden afgivelsen af denne rapport har vi i regeringen arbejdet videre med problemerne, og jeg håber, at man inden længe vil være i stand til at tage stilling til, under hvilken form forslag kan gennemføres til begrænsning af overarbejdet. Det her fremsatte beslutningsforslag er altså ikke nødvendigt for at fremme regeringens overvejelser på dette område.

Formanden:

Der er ikke flere, der har begæret ordet. (Ordførere melder sig). Ja men jeg er jo ikke tankeløser, så det var praktisk, om man på en eller anden måde i tide gjorde mig opmærksom på, at man gerne ville fremsætte sine uforgribelige meninger.

Holm (V):

Af regeringserklæringen fremgår det, at regeringen på baggrund af rapporten fra udvalget af 1977 vil overveje problemerne omkring overarbejde. Jeg skal understrege, at problemet er mangeartet og ikke uden videre løses ved lovgivning.

Det skal også nævnes, at man på arbejdsmarkedet meget langt har løst overarbejdsproblemet, specielt med hensyn til det systematiske overarbejde.